

U PIEŠŤAN BYLY OBJEVENY TAKÉ MAMUTÍ KOSTI, REZORT PIEŠŤANY ZVE NA CESTU DO PRAVĚKU

Výsledkem rok trvajícího programu přeshraniční slovensko-české spolupráce je nový produkt cestovního ruchu s názvem Cesta do praveku. Informovala o tom oblastní organizace cestovního ruchu Rezort Piešťany. Na závěrečném hodnocení projektu v Piešťanech představili také nález kosterních pozůstatků mamuta srstnatého v obci Ratnovce.

Piešťany, 31. července 2026 – Oblastní organizace cestovního ruchu Rezort Piešťany realizovala od srpna 2025 do července 2026 projekt Cesta do praveku, podpořený z programu Interreg Slovensko – Česko 2021–2027, Fond malých projektů. Projekt vznikl ve spolupráci několika slovenských a českých partnerů. Kromě Rezortu Piešťany se na něm podílely také Turistická asociace Slovácko, Obce pro Baťův kanál, obec Ratnovce a Balneologické muzeum Imricha Wintera v Piešťanoch. Výsledkem úzké roční spolupráce je propojení území Piešťanska a Slovácka prostřednictvím tématu pravěku, archeologických a geologických zajímavostí, muzejních expozic, přírody, říční krajiny a zážitkového vzdělávání.

„Mám velkou radost z toho, že jsme mohli vytvořit tak zajímavý projekt cestovního ruchu. Poděkování patří všem, kteří se na projektu podíleli, a samozřejmě Fondu malých projektů Interreg Slovensko – Česko 2021–2027, díky kterému jsme mohli realizovat program propojující vzdělávání, zážitky, pohyb a přeshraniční spolupráci. Naším společným cílem je ukázat veřejnosti, že historie krajiny, přírody a osídlení nekončí na hranicích, ale tvoří společný příběh regionů na obou stranách,“ říká Tatiana Nevolná, výkonná ředitelka OOCR Rezort Piešťany.

Součástí závěrečné prezentace projektu bylo také představení vzrušujícího objevu z dob pravěkých lovců mamutů. Nález byl odkryt v roce 2021 u obce Ratnovce a na podzim 2025 probíhaly konzervační práce.

„Při čištění horní části úvozové cesty vedoucí od hřbitova na sprašový hřbet celiny v Ratnovcích byly na podzim 2021 nalezeny kosterní pozůstatky potře, co bagrista odtěžil část mamutí páne. Byli jsme přizváni na místo nálezu, kde jsme postupně odhalovali další pozůstatky daného

jedince, například fragmenty lebky a drobné fragmenty klu, našli jsme také celou lopatku a stehenní kost," říká Tomáš Mlynský z Balneologického múzea Imricha Wintera v Piešťanoch.

„Další nález byl náhodně odkryt v závěru úvozové cesty před celinami. Úvozová cesta sloužila jako žlab, kterým při příválových deštích stékala voda s bahnem přímo do obce. Starostka Ratnoviec zajistila odklon dešťové vody tak, aby nezaplavovala obec. Při práci bagrista narazil do mamutích žeber, opět nás zavolali a odkryli jsme druhé pozůstatky mamuta včetně klu, levé větve dolní čelisti s jedním zubem, žeber, obratlů a záprstních kostí. Oba nálezy však byly poškozeny těžkou technikou, proto bylo mnohem složitější tyto části zachránit. Po nálezech byly pozastaveny veškeré silniční práce a začalo zaměřování, začišťování a fotografování naleziště. Některé nálezy jsme se obávali zcela začistit tak, jak by se to mělo udělat, protože byly poškozené, proto jsme u nich ponechali i okolní spraš.“

Nálezy následně obalili fóliemi, umístili do lůžek z PUR pěny, uložili na desky, zabalili a odnesli do muzea.

„Dokud jsou nálezy zabalené, mohou být v depozitářích i sto let, ale jakmile je otevřu, už je musím preparovat, protože po otevření obalu se začne měnit vlhkost a na nález působí další vlivy okolního prostředí," pokračuje Tomáš Mlynský. „Po ukončení těchto prací bude nálezová situace instalována na scéně v nerezovém rámu u nás v piešťanském muzeu. K druhému nálezu mamuta jsou přidány také doprovodné nálezy, například fosilie plžů. Doprovodné nálezy nám přesně ukazují, v jakém prostředí zde mamuti žili – šlo o studenou mamutí step. U Ratnoviec je toho pod zemí určitě ještě více, ale práce jsou finančně i časově náročné. Nálezy z podzimu 2021 jsme kompletně zabezpečovali sami. Velké poděkování patří starostce obce Daniele Sigetové, která nám nezištně zapůjčila techniku, když jsme ji potřebovali, a celkově nám s nadšením pomáhala.“

V souvislosti s nejnovějšími pravěkými nálezy byla rozšířena expozice Balneologického múzea. Archeologické bohatství piešťanského regionu je velké, veřejnosti je však zatím málo známé. Lokalita byla díky termálním pramenům přirozeným lákadlem pro zvěř i pravěké lovce, což dokazují četné nálezy. Tomáš Mlynský dodává: „Archeologové i paleontologové zde nacházeli veškerou faunu, kterou tehdejší pravěcí lovci lovili, především mamuty, srstnaté nosorožce, vlky, lišky a soby. Byla zde nalezena také pravěká obydlí, poměrně velké množství ohnišť a tisíce kusů kamenné štípané industrie z různých období.“

Součástí projektu Cesta do praveku bylo také zpracování mapovacích studií, vznik webového portálu a aktivity pro školy. Tatiana Nevorná upozorňuje na web, který je základním orientačním bodem: „Zájemci tam najdou interaktivní mapu s obcemi a nalezišti, kromě toho web poskytuje také informace o muzeích. Nejen zájemcům o pravěk, ale všem návštěvníkům doporučujeme poznávání této vzrušující a zajímavé stránky piešťanského regionu, která určitě zaujme dospělé i děti.“

Na závěrečném hodnocení vystoupil také zástupce české strany, vedoucí archeologického oddělení Masarykova muzea v Hodoníně Jaromír Šmerda. Jak uvedl, regiony Piešťanska a Moravského Slovácka jsou propojeny přes průsmyky Bílých Karpat, proto se největší koncentrace nálezů nacházejí v povodí Moravy na české straně a v povodí Váhu na Slovensku. Díky projektu Cesta do praveku jsou tyto regiony propojeny již nejen geograficky.

Piešťansko: pravěk pod nohama

- Osídlení dnešního lázeňského města Piešťany a jeho okolí sahá až do dávného pravěku.
- Člověk přišel do této oblasti již přibližně před 80 000 lety, kdy pravěcí lovci využívali přírodní podmínky tohoto prostředí – nezamrzající termální prameny, kolem nichž se soustřeďovala zvěř, bohatý svět ramen řeky Váh a vyvýšené polohy vhodné k osídlení.
- Z tohoto období pocházejí četné nálezy pozůstatků fauny – kly a kosti mamutů, pozůstatky jelenů, sobů a jeskynních medvědů. Nálezy pozůstatků pravěkých zvířat (paleontologické nálezy) známe také z bezprostředního okolí prostoru, kde vyvěrají světoznámé piešťanské termální prameny. Dnes nad nimi stojí lázeňské budovy.
- Nejstarší zprávy o nálezech tábořišť pravěkých lovců a pozůstatků pravěkých zvířat v okolí Piešťan pocházejí z druhé poloviny 18. století.
- Archeologické nálezy ze starší doby kamenné – paleolitu – z oblasti Piešťanska a Hlohovce jsou jedním z mála pramenů informujících nás o přítomnosti člověka v této oblasti.
- Mimořádně unikátním nálezem z okolí Piešťan je objev pozůstatků třetihorního chobotnatce z čeledi Deinotheriidae, které byly nalezeny v hloubce 19 metrů v náplavech Váhu při stavbě hydrocentrály nedaleko obce Madunice. Jsou uloženy ve sbírkách Přírodovědného muzea SNM v Bratislavě.
- V archeologické sbírce Balneologického muzea Imricha Wintera je uložen obrovský zub tohoto vyhynulého chobotnatce a také fragment zubu savce, který byl nalezen v Ratnovcích.

- Dva fragmenty mamutího zubu byly nalezeny při stavbě Kolonádového mostu na počátku 30. let 20. století.
- Unikátním nálezem z regionálního i celoslovenského hlediska je lebka a mohutný kel mamutího jedince pocházející z Boroviec.
- O záchranu několika cenných archeologických nálezů se zasloužil správce piešťanských lázní (v letech 1921–1939) a v meziválečném období také tajemník Piešťanskej muzeálnej spoločnosti Václav Vlk (1886–1955).
- Nejvýznamnějším archeologickým nálezem z Moravian nad Váhom a mimořádně významným nálezem v rámci Slovenska je drobná soška Moravianské venuše. Zřejmě na přelomu 20. a 30. let 20. století ji vyoral místní rolník Štefan Hulman-Petrech na poli v poloze Podkovica. Stáří sošky bylo pomocí radiokarbonové metody stanoveno přibližně na 23 tisíc let.
- Tábořiště pravěkých lovců v poloze Dlhá objevil ve 30. letech 20. století tajemník Piešťanskej muzeálnej spoločnosti a správce piešťanských lázní Václav Vlk. Další tábořiště byla objevena například v polohách Žakovská, Zakostolje, Noviny a Baraniny.
- V jeskyni Čertova pec při cestě z Piešťan do Topoľčian byly objeveny četné nálezy dokládající pravěké osídlení. Po Bojnících šlo o druhý jeskynní nález moustérienské kultury na západním Slovensku.
- Mezi nejstarší náhodně objevené paleozoologické nálezy z katastru obce Banka patří pozůstatky pravěké fauny, především mamutí kosti, zuby a kel.
- Paleontologické nálezy z okolí Krakovian jsou zastoupeny především nálezy dvou mamutích klů ze dvou různých jedinců. Unikátním nálezem je přední část lebky, fragmenty horní a dolní čelisti a několik zubů dnes již vyhynulého zvířete – nosorožce srstnatého.
- V úvozových cestách u Ratnoviec byly kosterní pozůstatky mamuta nalezeny již v meziválečném období. Později byly nalezeny také pozůstatky pratura, koně a nosorožce.
- V letech 2009, 2014 a 2021 uskutečnili pracovníci Balneologického múzea v Piešťanoch ve spolupráci s externími spolupracovníky záchranné výzkumy u Ratnoviec, během nichž se podařilo zachránit různé paleontologické nálezy – úlomky klů a fragmenty kostí jedinců mamuta srstnatého.
- Známou archeologickou lokalitou je také jeskyně Veľká pec v obci Prašník. Nálezy mladopaleolitického osídlení byly objeveny také u Vrbového.

Projekt Cesta do praveku je podpořen z programu Interreg Slovensko – Česko 2021–2027, Fond malých projektů.

Název projektu: Cesta do praveku

Kód projektu: FMP/KCR/02/008_SK

Kontakt:

Oblasťná organizácia cestovného ruchu Rezort Piešťany

Kúpeľný ostrov 4445/13, 921 01 Piešťany

www.visitpiestany.sk alebo www.rezortpiestany.sk

Ing. Tatiana Nevolná / výkonná riaditeľka Rezort Piešťany

tel.: +421 917 173 119

e-mail: riaditel@rezortpiestany.sk